

Україні у 2016 році, не відповідають конфігураціям, які затверджені перспективними планами формування територій громад областей. 5. Забезпечення повноцінного формування власних доходів місцевих бюджетів в обсягах, що сприятимуть підвищенню ефективності соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

При умовах різкого збільшення фінансового забезпечення територіальних громад, доцільно звернути увагу на оптимізацію видатків з бюджету, а саме: 1. Збільшення підтримки видатками підприємств для забезпечення їх рівня розвитку та сприяння їх стабілізації. 2. Раціоналізація видатків на соціальну сферу (перегляд пільг, поширення платних послуг, перегляд рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму). 3. Зменшення до оптимального рівня видатків на утримання органів державно влади і управління, судів і прокуратури, а також упорядкування структури названих органів. 4. Створювати платформи розвитку підприємницької діяльності. Таким чином, доходи територіальних громад зростуть за рахунок збільшення надходжень від податку на прибуток підприємств.

Список використаних джерел:

1. Експерти проаналізували фінансові показники 872 ОТГ окремо по кожній області за I півріччя 2020 URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12783>

Ліщук Світлана Михайлівна
*Головний спеціаліст відділу управління персоналом
ГУ ДМС України у Львівській області*

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ЧЕРЕЗ МІЖВІДОМЧУ ВЗАЄМОДІЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЗАСІБ ЯКОСТІ СЕРВІСУ АРМА

Сучасні виклики євроінтеграції та демократичних перетворень у поєднанні з кризовим станом економіки породжують нові стандарти публічного

адміністрування. Сервісний підхід – це нова якість виконання державницьких функцій, яка продемонструвала ефективність роботи адміністративного апарату через вимір швидкості, зручності, своєчасності, надійності з мінімальним використанням ресурсу. Переорієнтуючись на потреби громадянина, держава не тільки виконує свій прямий конституційний обов'язок, підвищує довіру до системи публічного механізму, а й самостимулює його постійне вдосконалення, роблячи більш практичним, привабливим і менш затратним.

Як відомо, ідея сервісу ґрунтується на абсолютній відкритості, за принципом, коли все відкрито, немає чого приховувати. Всеохоплююча транспарентність стосується не тільки інформаційної відкритості публічної влади перед громадянами. Інший бік успіху сервісу досягається надвисоким рівнем комунікації органів влади між собою, їх готовністю до співпраці. Висока оцінка міжвідомчої комунікації серед іншого – це бюрократичний мінімалізм, цілісність, уніфікованість, передбачуваність державної політики та управлінських рішень посадовців перед громадським суспільством [1].

Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, з одного боку, удосконалює механізм антикорупційної діяльності, а з іншого – започатковує виконання державою абсолютно нової функції у сфері реалізації політики менеджменту активів, на які може бути накладено арешт в рамках кримінального провадження.

Цінність застосування правових засад міжвідомчої взаємодії державних органів полягає передусім у виявленні певних проблем, узагальненні позитивного досвіду з подальшою трансформацією сформованих положень у законодавчий простір.

Якщо поєднати ефект від якісної кооперації, що ґрунтується на прозорості функціонування й узгодженості дій, із чіткістю нормативного супроводження такої взаємодії, отримується результат у вигляді зручного сервісу. Саме такий результат і є прерогативою в діяльності АРМА, адже, відповідно до ч. 1 ст. 17

Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» [2] від 10.11.2015 № 772-VIII, Національне агентство на звернення органів досудового розслідування, прокуратури та судів щодо виявлення, розшуку активів надає відповідь у найкоротший можливий строк, але не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня надходження звернення. Скорочені строки свого роду є формою сервісу для правоохоронних органів під час розслідування злочинів, адже час, витрачений для виконання аналогічних розшукових завдань, є значно більшим. Але цілком очевидно, що щоденне виконання таких завдань потребує високої інтенсивності у співпраці Національного агентства не тільки з вітчизняними органами державної влади, а й міжнародними установами та організаціями.

Для багатьох учених категорії «транспарентність» і «комунікація» не тільки є супроводжуваними поняттями, а й складовими елементами єдиного державно-владного механізму.

Розуміючи важливість комунікативного складника в діяльності АРМА, законодавець заклав низку положень і правових гарантій, які не тільки закріплюють статус Національного агентства як транспарентного суб'єкта міжвідомчої взаємодії, а й установлюють деякі обов'язки у сприянні взаємодії для інших органів виконавчої влади на виконання завдань Національним агентством.

По-перше, виокремлюються форми взаємодії Національного агентства з органами досудового розслідування, прокуратури. Зазначений вид взаємодії є пріоритетним для АРМА, оскільки прямо впливає з його функцій. З огляду на необхідність розширити правову регламентацію профільного виду співробітництва, Національним агентством підписано спільний Порядок взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів від 20.10.2017 № 115/197-о/297/586/869/857. Зазначеним Порядком установлюються засади правових процедур взаємодії між Національним

агентством і слідчими, детективами, прокурорами, органами досудового розслідування, органами прокуратури з питань виконання Національним агентством звернень слідчих, детективів, прокурорів, органів досудового розслідування, органів прокуратури щодо виявлення й розшуку активів (коштів, майна, майнових та інших прав), на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні; виконання органами досудового розслідування, прокуратури запитів АРМА щодо надання інформації, необхідної для надання АРМА відповіді на запит відповідного органу іноземної держави, уповноваженого нею на виконання функцій установи з повернення активів; розгляду органами досудового розслідування, органами прокуратури інформації АРМА щодо ознак правопорушень, виявлених ним під час виконання визначених законом функцій і повноважень Національного агентства, інших питань, пов'язаних із виконанням повноважень Національним агентством.

По-друге, ч. 2 ст. 15 Закону дає право взаємодіяти з Національним банком України, Фондом державного майна України, Міністерством юстиції України, Національним агентством з питань запобігання корупції, органами державної фіскальної служби, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, й іншими державними органами [3].

По-третє, ч. 2 ст. 15 Закону передбачає можливість укладати з окремими державними органами та/або органами місцевого самоврядування угоди (меморандуми) про співпрацю й обмін інформацією.

По-четверте, АРМА здійснює міжнародне співробітництво шляхом надання відповідей на запити відповідних органів іноземної держави або компетентних органів, визначених законодавством України. Національне агентство може здійснювати міжнародне співробітництво за принципом взаємності або відповідно до міжнародних договорів України, якщо це сприятиме розшуку й ідентифікації активів відповідними органами іноземної

держави (ч. 2. ст. 18 Закону) [2]. Окрім того, ст. 16 Закону передбачено можливість здійснення міжнародного співробітництва з відповідними органами іноземних держав у частині обміну досвідом та інформацією з питань, пов'язаних із виявленням, розшуком та управлінням активами, у тому числі з Камденською міжвідомчою мережею з питань повернення активів (CARIN). При цьому APMA представляє Україну в цій організації [4].

По-п'яте, зобов'язальний формат співробітництва, який передбачений у ст. 10 Закону, дає можливість витребувати за рішенням Голови Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних або інших злочинів, його заступника й безоплатно одержувати в установленому законом порядку від державних органів, органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для виконання обов'язків APMA.

Отже, формально Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» передбачив можливість комунікації Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів з будь-яким органами публічної влади, але разом із цим положення Закону встановлюють формат, тип такої взаємодії, який може мати як зобов'язальний характер для Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, так й обов'язковий контекст для іншої сторони комунікації, що зумовлено природою та завданнями Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Не тільки існування, а й налагодження високого рівня міжвідомчої взаємодії є прямою вимогою Уряду, яка передбачена в Плані заходів щодо забезпечення здійснення повноважень та виконання функцій органу виконавчої влади Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, від 14

грудня 2016 року. Ключова мета налагодження взаємодії – доступ Національного агентства до джерел інформації, необхідних для виконання поставлених завдань.

Як впливає з публічного Звіту про діяльність Національного агентства за 2017 рік, Національним агентством укладено угоди (меморандуми) про співробітництво з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національним антикорупційним бюро України, Державною службою фінансового моніторингу України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Окрім цього, представники Національного агентства неодноразово організовували міжвідомчі наради, робочі зустрічі, переговори з процедурних питань налагодження взаємодії та обміну інформацією. Як приклад, результатом співпраці з Міністерством юстиції України стало отримання доступу Національним агентством до реєстру речових прав на нерухоме майно; державного реєстру актів цивільного стану громадян; єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; державного реєстру обтяжень рухомого майна; єдиного реєстру довіреностей [5].

Не менш важливим елементом механізму забезпечення транспарентності й цивільного контролю в процедурній діяльності Національного агентства під час взаємодії із іншими органами влади є Громадська рада, яка є постійно діючим органом аудиту. Згідно з ч. 3 ст. 12 Закону, Громадська рада при Національному агентстві України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів заслуховує інформацію про діяльність, виконання планів і завдань Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здійснює громадський контроль за витрачанням коштів, головним розпорядником яких є Національне агентство, надає висновки за результатами експертизи проектів нормативно-правових актів Національного агентства, делегує для участі в засіданнях міжвідомчої комісії з питань реалізації активів та конкурсної комісії на заміщення вакантних посад державних службовців у Національному агентстві по два представники. Громадська рада

має право отримувати документи й інформацію, що стосуються діяльності Національного агентства.

Отже, реалізація механізму міжвідомчої комунікації в Національному агентстві відбувається із застосуванням різних за характером, видами та формами взаємодії. З огляду на необхідність існування високого ступеня міжвідомчої комунікації, особливістю правового забезпечення процедур взаємодії є їх чітка регламентація як на рівні спеціального закону, так і в підзаконних нормативних актах.

Список використаних джерел:

1. Пашковська М. Поняття транспарентності в сучасній науці «державне управління». *Ефективність державного управління: зб. наук. праць*. 2013. Вип. 34. 135–141.

2. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.

3. Крет О.В. Інституалізація транспарентності державної влади: автореф. дис. канд. політ. наук: спец. «Політичні інститути та процеси». Київ, 2010. 20 с.

4. Войтенко Ю.М. Особливості антикорупційної політики в Україні: інституційний та функціональний вимір. Збірник наукових праць: «Гілея: науковий вісник». 2018. Вип. 132. С. 343–346.

5. Руденко М.В., Мельник О.В. Нові державні органи у сфері запобігання корупції: спроби аналізу функціонального призначення та взаємозв'язків. Вісник Харківського національного університету ім. Каразіна. 2015. Вип. 20. С. 189–193.